

РЕШЕНИЕ

№ 12185

гр. София, 27.03.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 43 състав, в публично заседание на 04.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Весела Цанкова

при участието на секретаря Десислава В Симеонова и при участието на прокурора Десислава Кайнакчиева, като разгледа дело номер **3914** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Образувано е по искова молба на Р. И. Д., [ЕГН] с адрес ЗОЗТ К., 10 група, с която са предявени обективно съединени искове срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" (ГДИН) - С., за присъждане на обезщетение за имуществени и неимуществени вреди и мораторна лихва, в общ размер на 10 000 лева, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска на 14.04.2025 г. до окончателното плащане.

В исковата молба се твърди, че в нарушение на чл. 446а, ал.1 и ал. 2 от ГПК и чл. 447 от ГПК, затворническата администрация е превела на ДСИ сума в размер на 6 659.66 лева /след изменение на иска в осз на 04.03.2026 г./, която е несеквестрируема, защото е социална инвалидна пенсия. Претендира се обезщетение за имуществени вреди в размер на изплатената сума на ДСИ, ведно с мораторна лихва от датата на плащане на ДСИ до датата на предявяване на иска на 14. 04. 2025 г. в размер на 1 522.71 лева, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска до окончателното плащане. Претендира се и обезщетение за неимуществени вреди в размер на 1 817. 63 лева за периода от датата на плащане на ДСИ до датата на предявяване ни иска, както и законната лихва от 14. 04. 2025г. до окончателното плащане. Ищецът твърди, че в резултат на наложения заповор от ДСИ и липсата на средства е бил лишен от възможността да закупува храна, пособия, лекарства, които са му били необходими, предвид тежкото здравословно състояние. Не е имал възможност да заплаща съдебни такси и разходи за куриерски услуги. В хода на съдебното

производство предявените искове се поддържат от адв. П.. Представени са писмени бележки. Направено е искане за присъждане на разноски.

Ответникът – ГД“ИН“, чрез юрисконсулт Д., в писмен отговор на исковата молба и в хода по същество на делото прави искане за отхвърляне на предявените искове. Администрацията е установила, че преводът е от социална пенсия, направено е запитване до ДСИ, който е отговорил, че постъпилите суми по личната партида на длъжника са секвестрируеми, тъй като същите имат характер на влог, съгласно чл.446, ал.1, предл. последно от ГПК. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Прокурор К. дава заключение, че исковата претенция е несонователна и следва да бъде отхвърлена.

Административен съд София - град, Първо отделение, 43 – ти състав, след като прецени поотделно и в съвкупност, събраните в настоящото производство доказателства, намира за установено следното:

Съгласно разпоредбите на чл. 203, ал. 1 и ал. 2 от АПК, исковите за обезщетения за вреди, причинени на граждани или юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на административни органи и длъжностни лица, се разглеждат по реда на тази глава, като за неуредените въпроси за имуществената отговорност по ал. 1 се прилагат разпоредбите на ЗОДОВ или на Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС).

Според чл. 1 от ЗОДОВ, държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност, както и за вредите, причинени от действието на отменени като незаконосъобразни или обявени за нищожни подзаконовни нормативни актове, като исковите се разглеждат по реда, установен в Административнопроцесуалния кодекс, като местната подсъдност се определя по чл. 7, ал. 1 от ЗОДОВ.

Съдът констатира, че както ищецът, така и ответникът ГДИН са легитимирани да бъдат страни в производството по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ, т. е. са надлежни страни в процесуалното правоотношение, като изводът дали същите са такива и в материалното (по възникване на фактическия състав на отговорността) следва и може да се направи само с решението по същество на правния спор. Това е така, защото ищецът е физическо лице, което твърди настъпили имуществени и неимуществени вреди от незаконосъобразни действия от страна на административен орган, следователно исковата молба е подадена от лице с надлежна активна процесуална легитимация.

Ответник е ГДИН, който съгласно чл. 12, ал. 2 от ЗИНЗС е юридическо лице към министъра на правосъдието и осъществява прякото ръководство и контрола върху дейността на местата за лишаване от свобода и пробационните служби, част от структурата, на което са областните служби "Изпълнение на наказанията" съгласно чл.12, ал. 1 и 3 от ЗИНЗС. За вредите, причинени от незаконосъобразни актове, действия и/или бездействия на администрацията на затворите и областните служби "Изпълнение на наказанията" и длъжностни лица в системата на тази администрация, отговаря юридическото лице. При това положение ГДИН има процесуална легитимация да отговаря по предявените искове. Съгласно чл. 205, ал. 1 от АПК искът за обезщетение се предявява срещу юридическото лице, представлявано от органа, от чийто незаконосъобразен акт, действие или бездействие са причинени вредите.

Следва да бъде съобразено на следващо място, че за да възникне правото на обезщетение по чл. 1 от ЗОДОВ, задължително е необходимо наличието на няколко кумулативно предвидени предпоставки, а именно: причинена вреда – имуществена или неимуществена; незаконосъобразен

акт, действие или бездействие на орган или длъжностно лице на държавата или общината; незаконосъобразният акт, действието или бездействието да са при или по повод изпълнението на административна дейност; пряка и непосредствена причинна връзка между незаконосъобразния акт, действието или бездействието и настъпилата вреда. При липсата на който и да е от елементите на посочения фактически състав, не може да се реализира отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ.

В разпоредбата на чл. 204 от АПК са въведени и специални предпоставки за допустимост на предявените иски по Глава XI от АПК. Така, съгласно разпоредбата на чл. 204, ал. 1 от АПК, иск може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, а съгласно ал. 2, искът може да се предяви и заедно с оспорването на административния акт до приключване на първото заседание по делото, като всички недостатъци на исковата молба трябва да бъдат отстранени най-късно в същото заседание. Изключение от това правило е предвидено в разпоредбите на чл. 204, ал. 3 и 4 от АПК, където липсва изискване за предварително произнасяне с влязъл в сила административен акт или съдебно решение относно нищожността на административния акт, респ. незаконосъобразността на действието или бездействието, доколкото нищожността на акта, респ. незаконосъобразността на действието или бездействието се установяват пред съда, пред който е предявен искът за обезщетение. Когато твърдените вреди са настъпили от нищожен административен акт, незаконосъобразни действия или бездействия на административен орган или длъжностни лица, при или по повод изпълнение на административна дейност, предварителното установяване на нищожността или незаконосъобразността, не е процесуална предпоставка нито за завеждане на делото, нито за ангажиране на отговорността. Необходимо е обаче, в исковото производство сезираният съд да установи нищожността на акта, респ. незаконосъобразността на действието и/или бездействието.

В конкретния случай от ищеца се претендират незаконосъобразни действия на затворническата администрация на Затвора [населено място], изразяващи се в налагане на запор и превеждане на ДСИ на сума в размер на 6 659.66 лева, в нарушение на чл. 446а, ал. 1 и ал. 2 от ГПК и чл. 447 от ГПК.

От събраните по делото доказателства се установява, че Р. И. Д. получава лична социална пенсия за инвалидност по чл. 90 от КСО.

На 02.05. 2023 г. ищецът е получил пенсионен запис за минало време в размер на 8503.73 лева, като сумата включва пенсиите и добавките за периода от м. 11. 2020 г. до м. 04. 2023 г.

С писмо рег. № 5929/14. 07. 2023 г. началникът на Затвора [населено място] е направил запитване до ДСИ [населено място] във връзка с изпълнителни дела №2224520412035 и № 20224520407081 с длъжник Р. И. Д., с наложени запори върху личната партида на лицето, дали сумите за минало време, получени с пенсионен запис са секвестрируеми и дали може да се наложат запори върху сумата и в какъв размер.

Получен е отговор от ДСИ по изпълнително дело №2224520412035, че сумите са изцяло секвестрируеми, тъй като същите имат характер на влог, съгласно чл. 446а, ал.1, предл. последно от ГПК. Актуалният размер на задължението на длъжника към момента на получаване на отговора е 3 2987.97 лева, с оглед на което запорът върху личната партида на длъжника се смята за наложен за сумата от 3 2987.97 лева.

Получен е отговор от ДСИ по изпълнително дело №20224520407081, че сумите са изцяло секвестрируеми, а размерът на задължението е 3260.69 лева.

По делото е прието заключение на съдебно – счетоводна експертиза, което съдът кредитира изцяло като обосновано и компетентно. Вещото лице дава заключение, че през м. 04.2023г. на Р. И. Д. е начислена изравнителна сума на получавана лична социална пенсия за инвалидност в

размер на 8 503.73лв.. представляваща пенсии и добавки за периода м.11.2020г. до м.04.2023г., поради сгрешен размер. Приложен е касов бонус с дата 25.04.2023г. за получената от Български пощи сума от пенсионен запис до Р. И. Д.. Сумата е отразена, като постъпила по личната партида на лишения от свобода Р. И. Д. на 02.05.2023г. Съгласно представени преводни нареждания /л.39-40/ и движението по личната сметка на ищеца, Затвора [населено място] превежда на ДСИ Р. с основание „запор върху лична партида Р. И.“ обща сума в размер на 6 659,66 лева / 3 405,03 евро/, както следва:

- на 28.06.2022г. -100.00лв по ИД№ 12035/2022г.
- на 03.08.2023г. - 3 298,97лв. по ИД № 12035/2022г.
- на 31 .08.2023г. - 3 260.69лв. по ИД № 7081/2022г.

Върху така преведените суми мораторната лихва от датата на плащане до датата на предявяване на иска 14.04.2025г. е в общ размер на 1 522,71лв. /778,55 евро/.

Ищецът претендира незаконосъобразни действия от страна на администрацията на Затвора [населено място] по налагане на запор и превеждане на суми по изпълнителни дела на ДСИ [населено място], за които твърди, че са несеквестрируеми.

Предвидената от законодателя несеквестрируемост в нормата на чл. 446а от ГПК е с оглед естеството на имущественото право, върху което не може да се наложи принудително изпълнение – трудови възнаграждения, пенсии в размер под минималната работна заплата, помощи и обезщетения съгласно друг нормативен акт, получени по сметка в банка, като тази несеквестрируемост е в полза на длъжника – физическо лице.

В случая сумите, върху които са наложени запорите и са преведени на ДСИ [населено място] не се несеквестрируеми, както е посочено и в отговорите на ДСИ [населено място]. Същите имат характер на влог, съгласно чл.446, ал. 1, предл. последно от ГПК. По силата на посочената разпоредба, несеквестрируемостта на доходите по чл. 446, както и на помощи и обезщетения съгласно друг нормативен акт, се запазва и ако са постъпили по банкова сметка, но не по-рано от един месец преди налагане на запора. Когато лицето задържа несеквестрируеми суми в банковата си сметка и не ги изразходва в рамките на един месец, се приема, че то няма нужда от тях, за да оцелява и преживява нормално през съответния период, което има за последица отпадане на законната защита. Тези суми придобиват характер на спестявания, които лицето може да си позволи да не изразходва за ежедневните си нужди, като по този начин те стават годен обект, върху който да се насочи принудително изпълнение. В случая сумите са постъпили на 02.05.2023 г., не са изразходвани в месечен срок и са преведени на ДСИ на 28.06.2023 г., 03.08.2023г., 31.08.2023 г.

Дори да е налице несеквестрируемост, то на нея може да се позове само задълженото лице, като в този смисъл съгласно чл. 435, ал.2, т. 2 от ГПК, длъжникът може да обжалва насочването на изпълнението върху имущество, което смята за несеквестрируемо. В ГПК не е предвидено задължение на третите лица да уведомяват съдебния изпълнител, че изпълнението е насочено върху имущество, което смята за несеквестрируемо. В този смисъл, в нормата на чл. 508, ал. 1 от ГПК, е предвидено, че в едноседмичен срок от връчване на запорното съобщение третото лице трябва да съобщи на съдебния изпълнител: 1. признава ли за основателно вземането, върху което се налага запорът, и готово ли е да го плати; 2. има ли претенции от други лица върху същото вземане; 3. наложен ли е запор и по други изпълнителни листове върху това вземане и по какви претенции; 4. превежда ли суми по банкова сметка на длъжника, банката, в която е открита сметката, както и размера на сумата.

Според чл. 450, ал. 3 от ГПК, запорът върху вземането на длъжника се смята за наложен спрямо третото задължено лице от деня, в който му е връчено запорното съобщение по реда на чл. 507.

Съгласно чл. 507, ал. 1 от ГПК, запорното съобщение на третото задължено лице се изпраща едновременно с изпращане на поканата за доброволно изпълнение до длъжника. В ал. 2 е предвидено, че в запорното съобщение се забранява на третото задължено лице да предава дължимите от него суми или вещи на длъжника. Тези вещи трябва да бъдат посочени точно, а според ал. 3, от деня на получаване на запорното съобщение третото задължено лице има задълженията на pazач спрямо дължимите от него вещи или суми.

Видно от изложеното, в действащото право не е предвидено задължение за третото лице в изпълнителното производство, каквото се явява Затвора [населено място] да уведомява съдебния изпълнител относно естеството на сумите, които са налични в неговата каса и са собственост на длъжника. Съответно длъжникът разполага с възможността, предвидена в чл. 435, ал. 2, т. 2 от ГПК, да обжалва насочването на изпълнението върху имущество, което смята за несеквестируемо. Редът за обжалване е предвиден в нормите на чл. 436 - чл. 438 от ГПК, като жалбата се разглежда от окръжния съд по мястото на изпълнението, който е компетентен да прецени дали се касае за секвестируемо или несеквестируемо имущество.

По делото не е налице изрично изявление от страна на ищеца, че е обжалвал действията на ДСИ по предвидения за това ред в ГПК, нито са представени такива доказателства от негова страна, поради което следва да се приеме, че действията на ДСИ не са обжалвани.

Предвид така наложения запор върху сумите в касата на Затвора [населено място] на ищеца, затворническата администрация е трето задължено лице, което, ако извърши плащане на длъжника, въпреки полученото запорно съобщение, спрямо него взискателят разполага с процесуална възможност да иска направеното плащане. Законодателят е предвидил солидарна отговорност както на третото задължено лице, така и на лицата от органите му на управление – чл. 452, ал. 3 от ГПК, като нововъзникналите права на взискателя се реализират в рамките на същото изпълнително производство, в което не е изпълнен запорът.

В конкретния случай следва да се приеме, че администрацията на Затвора [населено място] е изпълнила задължението си, произтичащо от наложения запор, като нейните действия не могат да се квалифицират като административни такива. Те се основават на подлежащ на изпълнение акт на съдебния изпълнител – наложен запор, който е годно изпълнително основание и няма данни същият да е отменен, като при изпълнение на разпореденото от съдебния изпълнител правно действие, затворническата администрация не действа като орган по изпълнение на наказанията, съответно като административен орган, а като трето задължено лице в изпълнителното производство.

С оглед изложеното, следва да се приеме, че в случая е налице годно изпълнително основание и удържането на суми по образуваните срещу ищеца изпълнителни дела е извършено от администрацията на Затвора [населено място] при правилно приложение на закона, поради което тези действия не могат да се приемат за незаконосъобразни по смисъла на чл. 203 и сл. от АПК, във връзка с чл.1, ал. 1 от ЗОДОВ.

В случая не се установи, че претендираните на основание чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ имуществени и неимуществени вреди произтичат от незаконосъобразни действие или бездействие на орган и длъжностни лица от Затвора [населено място] при или по повод изпълнение на административна дейност. При така установени липси на кумулативните

предпоставки за ангажиране на отговорността на ответника като липса на незаконосъобразно действие, липса на административна дейност и липса на доказани неимуществени вреди, предявените иски се явяват неоснователни и следва да бъдат отхвърлени.

Всичко, изложено по-горе, обосновава и извода на настоящия съдебен състав за отхвърляне на така предявените иски претенции като неоснователни.

С оглед изхода от спора, на ответника следва да бъде присъдено възнаграждение за осъществената юрисконсултска защита на основание чл. 10, ал.4 от ЗОДОВ. Според настоящия съдебен състав юрисконсултското възнаграждение следва да бъде определено в размер на 70.00 евро, на основание чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ във връзка чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ, при съобразяване с фактическата и правна сложност на делото.

Предвид, че са предявени три обективно съединени иски – за обезщетение за имуществени вреди, за обезщетение за неимуществени вреди и за мораторни лихви, се дължи държавна такса от 5. 11 евро за всеки от исквете. Внесени са само 5. 11 евро, следва да се довнесат допълнително 10.22 евро в полза на АССГ.

Воден от горното, Административен съд София - град, I отд., 43 състав,

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените иски от Р. И. Д., [ЕГН] с адрес ЗОЗТ К., 10 група, срещу Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" с правно основание чл. 1, ал.1 от ЗОДОВ за присъждане на обезщетение за вреди от незаконосъобразни действия по запор и превеждане на ДСИ на несеквестируеми доходи в периода от м. май 2022 г. до м.октомври 2023 г., за имуществени вреди в размер на 6 659.66 лева /3405.03 евро/, мораторна лихва върху тази сума в размер на 1 522.71 лева/778.55 евро/, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска на 14.04.2025 г. до окончателното плащане и за неимуществени вреди в размер на 1817.63 лева /929.34 евро/, ведно със законната лихва от датата на предявяване на иска на 14.04.2025 г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА Р. И. Д., [ЕГН] с адрес ЗОЗТ К., 10 група да заплати на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" сума в размер на 70.00 евро юрисконсултско възнаграждение.

ОСЪЖДА Р. И. Д., [ЕГН] с адрес ЗОЗТ К., 10 група да заплати на Административен съд София – град държавна такса в размер на 10. 22 евро.

Решението подлежи на обжалване в 14 - дневен срок от съобщението до страните за постановяването му пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИЯ:

